

1. David's Children

2. MEFARSHIM PACKET

3.

4. Unit 5.1 - Amnon and Tamar (Perek

13:1-14)

Introduction

5. **Mishna Torah**, Hilchos Tefillah 12:12

וְלֹא כָּל הַמְקֵרָאוֹת מִתְרַגְּמִין בְּצַבּוֹר. (בראשית לה כב) "מַעֲשֵׂה רְאוּבֵן" ו(במדבר ו כב כז) "בִּרְכַת פְּהִינִים" וּמַעֲשֵׂה הַעֲגֹל מִן (שמות לב כא) "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן" עד (שמות לב כה) "וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת הָעַם" וְגו' וְעוֹד פְּסוּק אֶחָד (שמות לב לה) "וַיִּגַּף ה' אֶת הָעַם" כָּלֵם נִקְרָאִין וְלֹא מִתְרַגְּמִין. וּבַמַּעֲשֵׂה אֲמִנוֹן בְּמִקוֹם שְׁנָאֲמֵר (שמואל ב יג א) "אֲמִנוֹן בֶּן דָּוִד" נִקְרָא וְלֹא מִתְרַגְּם:

Amnon's Condition (13:1-5)

Who is Amnon in relation to Tamar?

6. II Shmuel 3:2-5

ב ג, ב וילדו (וילדו) לְדָוִד בְּנִים, בְּחֶבְרוֹן; וַיְהִי בְּכוֹרוֹ אֲמִנוֹן, לְאֲחֵינֵעַם הַיִּזְרְעֵאלִית. ב ג, ג וּמִשְׁנֵהוּ כְּלָאֵב, לֹאֲבִיגַל (לֹאֲבִיגַיל) אִשְׁתּוֹ נְכַל הַכְּרַמְלִי; וְהַשְּׁלִשִׁי אֲבִשְׁלוֹם בֶּן-מַעֲכָה, בֵּת-תַּלְמִי מֶלֶךְ גִּשׁוּר. ב ג, ד וְהַרְבִּיעִי, אֲדֹנִיָּה בֶן-חַגִּית; וְהַחֲמִישִׁי, שְׁפָטִיָּה בֶן-אֲבִיטָל. ב ג, ה וְהַשְּׁשִׁי יִתְרָעַם, לַעֲגֹלָה אִשְׁתּוֹ דָּוִד; אֵלֶּה יְלָדָיו לְדָוִד, בְּחֶבְרוֹן. {פ}

There are so many things wrong here, but first and foremost: one's sister or half sister is off limits for any relationship?

7. Malbim 13:1

אמנם בכל הפרשה קראה אחותי, ובזה אנו מוכרחים אל קבלת חכמינו זכרונם לברכה, שמעכה אם תמר היתה יפת תואר ובא עליה דוד ביאה ראשונה במלחמה ונתעברה מתמר בנכריותה, ומדין תורה היא מותרת לאמנון כי הבא מן העכו"ם אינו קרוי בן, וזה שכתוב ולאבשלום בן אחות יפה שבאמת בדין רק אבשלום שנולד אחר שנתגיירה קרוי בן דוד, וכן ויהאבה אמנון בן דוד:

8. Abarbanel

והנראה אלי בזה הוא שאבשלום ותמר שניהם היו בני דוד ושניהם ילדה אותם מעכה אחי שנתגיירה, ולכן קראה אמנון 'אחותי' והיא גם היא אמרה אחי הוא², ודוד ואבשלום שניהם אמרו 'אמנון אחיך', ועל כן אמר אבשלום אליה 'החרישי אחיך הוא אל תשיתי לי', לפי שבהיותו אחי ראוי שלא תפרסם את נבלתו. אמנם בתחילת הסיפור אמר "לאבשלום בן דוד אחות³ יפה", לפי שראה הכתוב לייחסה אליו להיותה בת אביו ובת אמו, ולפי שהוא התעורר לנקום את נקמתה, אשר נמשך מזה מה שנמשך בין אבשלום ואביו, ולפי שהיא היתה עם מעכה אמה ואולי בבית אבשלום היו יושבות גם קודם זה, לכן ייחסה הכתוב אליו בעצם וראשונה. ועם זה סיפר הכתוב מיד "ויצר לאמנון להתחלות בעבור תמר אחותו", ר"ל שלהיותה אחותו, ראה שהיה בלתי אפשר לשכב עמה, ואם היתה מותרת להינשא אליו כמו שחשבו האנשים⁴ האלה שלמים הם אתנו⁵, ולמה לא אמר אמנון לאביו שיתנה לו לאשה? וזו באמת היתה עצה יותר הגונה ממה שיעצו יונדב לעשות. אבל האמת יורה דרכו, שהיה זה בלתי אפשר כפי הדין והתורה. ואמנם מה שאמרה תמר "דבר נא אל המלך כי לא ימנעני ממך"⁶, לא אמרה כי אם להינצל מידו ומהצד שאבאר, ותנחומין של הבל⁷ היו ורצתה לדחותו בקש⁸, אף כי בדבריה העירה על אמתת הדבר באמרה "כי לא יעשה כן בישראל אל תעשה את הנבלה הזאת" (יג, יב), ר"ל היותה ערווה. הנה אם כן בזה התיישבו הדברים כולם והותרה השאלה הראשונה.

Who is Yonadov?

9. Malbim 13:3

וינדב איש חכם מאד באמת תואר חכם הנמצא בכתבי הקדש סתם, יבא על המשתמש בדרך החכמה לטוב לא לרע, וכן בא פה על צד זה, וספר חכמת יונדב משני פנים:

What is this grand plan?

10. Radak, ad loc.

וי"מ כי הוא טעם למלת ויפלא בעיני אמנון אע"פ שהוא עשה באחרונה כלומר נפלא בעיניו הדבר היאך יוכל לשכב עמה כי לא היתה יוצאה מביתה כי היא בתולה ודרך הבתולות בישראל להיות צנועות בבית ולא תצאנה החוצה וינדב היה חכם ובעל תחבולות ויעץ אמנון תחבולה שתבא לפניו ואמרו וינדב איש חכם מאד חכם להרע ולרשעה:

11. Malbim 13:5

ואמרת אליו תבא נא תמר אחותי באמת לא עלה ע"ד יונדב שיעשה הנבלה הזאת, רק שם בפיו דבריו שמתוכם יכיר המלך שהוא חושק בתמר אחותו וחולה עבודה עד מות, ובזה ידע שיתננה לו לאשה אחר שמוותרת לו מן הדין, וגם שעל ידי שישלחנה אליו בהכרח, יוכל לגלות לה את כל לבו, ותתרצה גם היא בהרגישה אהבתו אליה וחליה בעבורה

The Rape (13:6-14)

Did David just miss the message?

12. Malbim 13:7

וישלח דוד וכו' ועשי לו הבריה ולא הזהיר שיברה מידה, כי לא חשב שאמנון מקפיד דוקא לאכול מידה שאז היה שם על לבו ולא היה משלחה אליו:

Tamar's Desolation (13:15-22)

Why does he hate her so much afterwards?

13. Rashi 13:15

וישנאה אמנון - אמרו רבותינו נימא נקשרה לו ועשאתו כרות שפכה:

14. Metzudos David 13:15

(טו) וישנאה - אולי גדפתו בדברים ומה' היתה זאת לגלות חרפתו בקהל רב:

15. Radak 13:15

(טו) וישנאה אמנון - זאת השנאה היתה סבה מאת השם כדי להגדיל החרפה בשלחו אותה מביתו ויהיה אבסולום יותר שונא אותו עד מות עד שחשב להרגו וזה המעשה היה עונש דוד על מעשה בת שבע ואוריה שבעונש הוא נעשית בביתו זמה הבאה לידי חרב לקיים מה שאמר לו הנביא לא תסור חרב מביתך וכן בדבר אבסולום זמה וחרב הכל מדה כנגד מדה

What is the significance of Kesones Pasim?

16. Alshich, ad loc.

והכוונה כי כל מי שיראנה בכתונת פסים על לבושיה, יכיר כי בתולה בת המלך היא, והולכת יחידה בשווקים וברחובות, כדאי בזיון, כי אין דרך שאר נשים ללבוש על לבושיהם כתונת פסים:

Unit 5.2- Love and Hate (II Shmuel 13:15-33)

Shiur tonight is being kindly sponsored L'ilui Nishmat,

Zeev ben Moshe, Mr. Walter Lido, o"n – Autumn Mael's father

Tamar's Desolation (13:15-22)

Why does he hate her so much afterwards?

OPTION 1: Physical Harm

17. Talmud Bavli, Sanhedrin 21b, Rashi

(שמואל ב יג, טו) וישנאה אמנון שנאה גדולה מאוד מ"ט אמר ר' יצחק נימא נקשרה לו ועשאתו כרות שפכה וכי נקשרה לו איהי מאי עבדה אלא אימא קשרה לו נימא ועשאתו כרות שפכה

How does that work? How can a hair harm him so permanently?

18. Chomas Anach, ad loc.

כרות שפכה ומ"מ בא על ידה כמה דמסיק דהיא קשרה לו ומן השמים יוכיח"ו בתוכחות על עון לעשותו כרות שפכה: אמנם לכאורה הדבר קשה דנימא יכולה לעשות כרות שפכה. ובשור"ת שמש צדקה בסופו הוציא הדברים ממשמעותן ע"ש והפשוט הוא כי בעונו נעשה לו נס לרעה ועל ידי נימא נעשה כרות שפכה. ואפשר דזה כיון רבי יצחק באומרו נימא נקשרה לו רמז דמן השמים היה דעל ידי נימא נעשה

OPTION 2: Her curses

19. Metzudos David 13:15

וישנאה - אולי גדפתו בדברים ומה' היתה זאת לגלות חרפתו בקהל רב:

OPTION 3: Love and Lust

20. Malbim 13:15

וישנאה אחר שהיה תאוה כלביית מיד שנכבה רשף התאוה חלפה האהבה שלא היתה אהבה עצמיית, ואז בהכירו תועבת הנבלה הזאת שב לשנוא את הנושא שעל ידו נסבב לו זאת, וזה שכתוב גדולה השנאה מהאהבה שהאהבה בעצמה סבבה את השנאה שכשזכר תועבת האהבה הזאת, אשר היתה עתה לזרה בעיניו, נהפך לבו בקרבו לשנאה גדולה:

OPTION 4: Divine Plan

21. Radak 13:15

וישנאה אמנון - זאת השנאה היתה סבה מאת השם כדי להגדיל החרפה בשלחו אותה מביתו ויהיה אבשלום יותר שונא אותו עד מות עד שחשב להרגו וזה המעשה היה עונש דוד על מעשה בת שבע ואוריה שבעונש ההוא נעשית בביתו זמה הבאה לידי חרב לקיים מה שאמר לו הנביא לא תסור חרב מביתך וכן בדבר אבשלום זמה וחרב הכל מדה כנגד מדה

What is the significance of Kesones Pasim?

22. Alshich 13:18

והכוונה כי כל מי שיראנה בכתונת פסים על לבושיה, יכיר כי בתולה בת המלך היא, והולכת יחידה בשוקים וברחובות, כדאי בזיון, כי אין דרך שאר נשים ללבוש על לבושיהם כתונת פסים:

Why is she going into mourning?

23. Radak 13:19

על ראשה. רוצה לומר: חזקה ממעל לראשה דרך צער, ולהודיע לרבים שאנוסה היתה:

24. Talmud Bavli, Sanhedrin 21b

(שמואל ב יג, יט) ותקח תמר אפר על ראשה (ואת כתונת) הפסים אשר עליה קרעה תנא משמיה דר' יהושע בן קרחה גדר גדול גדרה תמר באותה שעה אמרו לבנות מלכים כך לבנות הדיוטות על אחת כמה וכמה אם לצנועות כך לפרוצות על אחת כמה וכמה אמר רב יהודה אמר רב באותה שעה גזרו על הייחוד ועל הפנויה

The verse relates that after Amnon raped her: **“And Tamar put ashes on her head and rent her garment of many colors that was on her”** (II Samuel 13:19). The Sages **taught in the name of Rabbi Yehoshua ben Korḥa: Tamar established a great fence at that time** by way of her public outcry, as people said: **If such an occurrence could happen to the daughters of kings, all the more so could it happen to the daughters of ordinary people. If such an occurrence could happen to modest women like Tamar, who resisted, all the more so could it happen to licentious women. Rav Yehuda says that Rav says: At that time they decreed about seclusion, that a man should not be secluded with women who are forbidden to him, and about a single woman.**

Why did Avshalom ask her to keep quiet?

25. Malbim 13:20

האמינו, א"ל שתשתוק מצד ג' טעמים (הנזכר בפסוק יב יג), שאם מצד כבודה, לא תהיה לבז על ידי שהתיחדה עם איש, כי לא היה עם זר רק אחיך היה עמך, ואם מצד כבודו החרשי אחיך הוא ואם מצד הנבלה בעצמה אל תשיתי את לבך לדבר הזה, טוב שתשכחי זאת מלבך כי מה שהיה היה ותשב הנה תמר שהיה דרכה לטייל תמיד, ולשמוח ולגיל כבנות המלך הבתולות, עתה ותשב ולא יצאה החוצה ושממה ולא ישבה בסוד משחקים:

Why didn't David say anything?

26. Chomas Anach 13:21

ויחר לו מאד. אפשר לומר כי תיבת לו דייקא כי הכיר שנמשך ממה שאמר לנתן הנביא ואת הכבשה ישלם ארבעתים וזה פירו. ויש מי שפירש דחרה לו דהוא שלח לתמר אצל אמנון. וגם חרה לו מבעלי לה"ר שיזכרו ענין בת שבע:

27. Malbim 13:21

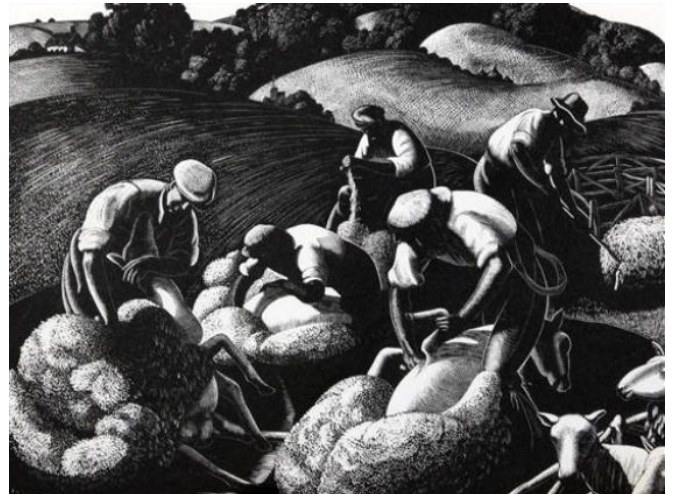
והמלך דוד חרה לו מאד, אולם לא הוכיחו ע"ז, וכל זה עורר שנאת אבשלום:

Avshalom's Revenge (13:23-30)

Why couldn't he just confront Amnon?

28. Malbim 13:22

ולא דבר. שיעור הכתוב, יען ששנא אבשלום את אמנון לא דבר עמו למרע ועד טוב על דבר אשר ענה את תמר אחותו, מרוב שנאתו לא הוכיחו ע"ז בדברים רעים על העינוי, שאז אם היה מוכיחו והיה מפייסו בדברים היה סופו טוב, וז"ש למרע ועד טוב (ואצל לבן אמר (בראשית לא, כט) השמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע, כי שם היה פותח בהטוב שעשה עמו ומסבב אל הרע ששלם לו בברחו), אבל משנאתו לא רצה כלל לדבר מזה רק שמר משטמה בלבו להנקם ממנו לעת מצוא, וזה היה ג"כ סבה שלא נזהר אמנון ממנו אחר שאין דובר אליו דבר, לא דוד ולא אבשלום, שכח את אשר עשה:

David's Response (13:31-33)

Why did David not respond to Tamar's rape and only to Amnon's murder?

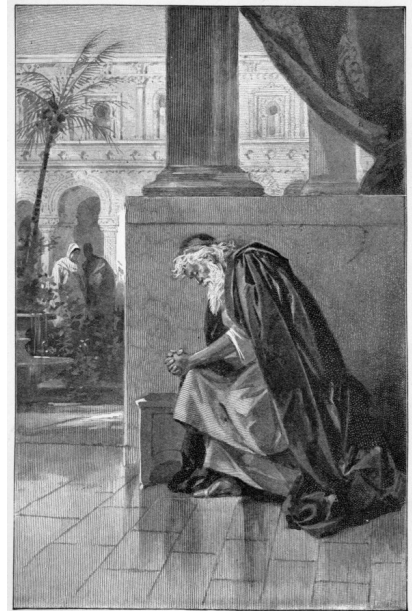
29. Alshich 13:21

והמלך דוד כו'. לא אמר ויחר אפו, כי אם ויחר לו, והוא כי חרה על הנוגע לו, כי בזה יתעורר ויזכר בעם ענינו עם בת שבע, כי לא יבצר מליצני הדור מלדבר ולומר שאמנון מאביו למד, ועל כן לא מצא טוב משתיקה, ואבשלום נטר האיבה בלבו:

How did Yonadav know?

30. Malbim 13:32

אל יאמר אדוני כי השמועה נסבבה מצד שמי שראה שהרגו את אמנון, חשב שאבשלום הרגו כדי שלא יהיה לו שטן בירושת המלוכה, ודמה שה"ה שלכן יכרית כל זרע המלוכה, והשיב יונדב, אל יאמר אדוני את כל הנערים בני המלך המיתו רצה לומר שלא יאמר שהמיתו כל הנערים מצד שהם בני המלך ושהיה כוונת אבשלום להכרית זרע המלך, לא כן כי רק אמנון לבדו מת ולא מטעם ירושת המלוכה, כי דבר זה היתה שומה בפי אבשלום מכבר מיום ן ענותו את תמר אחותו להנקם בו:

Unit 5.3 – Avshalom's Exile (II Shmuel 13:33-14:3)

Avshalom Flees (13:34-39)

How is he mourning so inconsolably when he just got up when his infant died?

31. Abarbanel, 13:37

שבת בשבתו⁴⁸, חגים ומועדים⁴⁹ לא היה נמלט יום שדוד לא יתאבל בו על אמנון בנו. ועם היות שאמר דוד כשמת הילד אשר ילדה ראשונה בת שבע שאין ראוי להתאבל על המת, וכמו שאמר "אני הולך אליו והוא לא ישוב אלי" וסך ורחץ וחלף שמלותיו כמו שנזכר שם (יב, כ-כג) - הנה לא עשה כן על מיתת אמנון, אבל התאבל עליו ימים רבים. ורלב"ג כתב שלא גינה שמה כי אם התפילה והצום על הילד המת להיותו פועל בטל, אבל הדאגה והיגון לא דיבר ממנו שמה. ואין כן דעתי, כי שם אמר שרחץ וסך וחלף שמלותיו ואין זה ממנהגי הדואגים⁵⁰, ואמר "וינחם דוד את בת שבע אשתו" וגו'⁵¹, אם כן לא תפילה ולא אבלות ולא דאגה ולא יגון - היה לו על מות

הילד! אבל היה זה לפי שהיה ילד כעוללים לא ראו אור⁵², והנביא כבר הגיד לו "גם הבן הילוד לך מות ימות" ועל כן היה מתאמץ דוד בעניינו⁵³, אבל במיתת אמנון שהיה איש שלם כמוהו ונפשו קשורה בנפשו⁵⁴, והוא היה בעיניו יורש המלכות⁵⁵ ומת בחרב אחיו ולא בידי שמים - בלי ספק נגעה אליו הרעה⁵⁵ והתאבל עליו כל הימים ולא קבלה דעתו תנחומין, ולא אמר על זה 'אני הולך אליו והוא לא ישוב אלי', כמו שאמר על הילד.

32. Ralbag 13:37

יתאבל על בנו כל הימים. ר"ל ימים רבים כי אחר שלש שנים נחם על אמנון כי מת כמו שזכר אחר זה ואולי אמר כל הימים להעיר שלא היה יום בימי השנה ואפי' המועדים שלא היה דואג דוד על זה והנה מצאנו בבן הראשון שנולד

מבת שבע שתכף שמת רחץ וסך ואכל ושטה ואמר לעבדיו ועתה מאחר שהילד מת למה זה אני צם האוכל להשיבו עוד אני הולך אליו והוא לא ישוב אלי, והנה בזה היה ראוי שנא' למה הוא מתאבל עליו כל כך והוא לא ישוב אליו אלא שהתר זה הספק הוא ממה שיקל כי דוד הרחיק היותו צם בצום אחר מות הילד כי הצום יעשה על דרך התפלה והבקשה מהש"י וזה דבר בלתי ראוי אחר מות הילד אבל יתאבל עליו והדאגה היא דבר יחייב הטבע אהבת הדמיונים ולזה לא הורחק מפני זה התאבל על המות:

Why Geshur?

What do we take out of this episode?

33. Chomas Anach 13:1

ולאבשלום וכו' ושמה תמר ויאהבה אמנון. פירוש ויהי אחרי כן שאמר דוד ואת הכבשה ישלם ארבעתים וכבר מת הילד הראשון מבת שבע. עתה הכתוב מודיע במעמד שלשתן אשר לקה בהם מלבד הבן הילוד שכבר מת

ועתה הזכיר אבשלום תמר אמנון כי הני תלתא אתא עליהו פורענותא ושלשתן בעריות דגם אבשלום בא על הפלגשים מלבד הבן הראשון והיו לארבעה. מפרשים:

Yoav's Plan of Reconciliation (14:1-3)

What was happening to David?

34. Metzudos David 14:1

יודע יואב. הכיר בהמלך אשר לבו טוב על אבשלום:

35. Malbim 13:39

ותכל דוד. פי' האפודי, ששלוש שנים הראשונים שהתאבל דוד על בנו רצה דוד תמיד לצאת אל אבשלום, ר"ל לצאת למלחמה ולקחתו מגשור ולהנקה ממנו, ועתה מעכה אשתו או תמר, כלתה את דוד (מלשון כלא, ותכל פועל יוצא, היא כלאה ומנעה את דוד) מלצאת אל אבשלום להשיבו ולהמיתו, יען ראתה כי נחם על אמנון, מצאה חיל למנוע את דוד מלרדפו עוד:

36. Malbim 14:1

לב המלך על אבשלום, רצה לומר שנוטר עליו איבה, ולכן לא ערב לבו לבקש בעצמו בעדו, והוצרך לתחבולה שיזכיר :

Why Tekoa?

37. Talmud Bavli, Menachos 85b

גמ' (שמואל ב יד. ב.) וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה מאי שנא תקועה אמר רבי יוחנן מתוך שרגילין בשמן זית חכמה מצויה בהן:

GEMARA: The Gemara notes the effect of Tekoa's oil on those living there: The verse states: **“And Joab sent to Tekoa, and fetched from there a wise woman”**(II Samuel 14:2). **What is different** about Tekoa that Joab chose to bring a woman from there? **Rabbi Yoḥanan says: Since** the residents of Tekoa **are accustomed to use olive oil, wisdom is prevalent there.**

Unit 5.4 – The Message of the Woman of Tekoa (II Shmuel

14:4-24)

The Woman's Message (14:4-12)

What is basic defense for Avshalom?

38. Malbim 14:6

וינצו הודיעה ג' טענות שאין בנה חייב מיתה, א. שנצו בשדה ולא היה שם עדים והתראה, ב. ואין מציל ביניהם, באופן שאילו היה מציל לא הגיע לידי כך, כי היה קרוב לשוגג, ברתחת האף והחמה באין מפשר בריבם, ג. ויכו האחד את האחד וימת אותו מה שכפל הכינוי

עם הפועל מורה שפירושו כאילו הפעל כפול, ויכו, ויך האחד, (כמ"ש ותראהו את הילד שראתה שכינה עמו, שפירושו ותראהו (את השכינה) ותראה את הילד) ורצה לומר שזה הכה לזה וזה הכה לזה, והאחד המית, באופן שחברו היה כרודף כי הכהו גם כן, וג' דברים אלה הם גם בנמשל, שאבשלום הרג לאמנון בלא עדים והתראה, ושלא היה מציל ביניהם, שאם היה דוד עושה משפט לאמנון על שעינה את אחותו לא היה בא לידי כך, ושגם אמנון הכה אותו במה שעינה ובייש את אחותו, וקרוב לזה כתב מהר"א:

What is the point of the redeemer of the blood in the story?

39. Radak 14:7

וא"ת הם גואלי הדם וחם לבבם ולא ילכו אחר הדין כי הבורא ית' חשש על ההורג בשוגג שאין דינו מסור לבני אדם **אעפ"כ** אמר פן ירדוף גואל הדם אחרי הרוצח כי יחם לבבו אבל אלו אין לבבם חם על זה אבל כונתם להרוג את היוורש כדי שירשו הם הנחלה ואני אשאר בלא בן:

What is her claim that the sin is on her?

40. Ralbag 14:9

עלי אדני המלך העון ועל בית אבי והמלך וכסאו נקי. ר"ל עון רציחת בנה אם ירצחוהו בני המשפחה והנה אמרה דרך מוסר להראות שהמלך אשר כזה לא יקח עצה שלא להצילו:

What is the back and forth between the lady and David?

41. Radak, 14:8

יזכר נא המלך. רצתה לומר שיוציא שבועה מפיו שלא יומת בנה ולמה מהרבת גואל כלומר שהיו רבים גואלים הדם ואם יצוה המלך לאחד יבא האחר ויהרגנו אבל אם ישבע המלך שלא יומת

ישמעו הגואלים השבועה וייראו שלא יגעו בו וי"ת ידכר כען מלכא מה דכתיב בספר אורייתא דה' אלהך בדיל לאסגאה אורחא קדם גאיל דמא לחבלא:

42. Abarbanel, 14:8

ואני אחשוב שהמלך אמר "לכי לביתך ואני אצוה עליך", רוצה לומר אין ראוי לי להאמין דברי הבעל דין, ולכן לכי את לביתך ואני אצוה עליך שידע ויחקור אם האמת אתך אם לא, והאשה לא נתרצתה בחקירה, לפי שכל זה¹⁵ לא היה ולא נברא אלא למשל היה¹⁶, ולזה אמרה שאין ראוי שיעשה על זה חקירה, לפי שאינה בעל דין, אבל היא הגואל הקרוב אל ההרוג והקרוב אל החי, ולכן ראוי שעל פיה יתאמת הדבר ולא יצטרך עוד לדרישה, כי אם יהיה בזה עוון וחטא - עליה תבוא ועל בית אביה, אחרי שהרכתה כזבים לפני המלך. וזהו "עלי אדוני המלך העון", ר"ל אם אמרתי שוא ודבר כזב¹⁷. "והמלך וכסאו נקי" המה, שיצווה אחרי שנשמך על דברי. [א] ואז המלך אמר "המדבר אליך והבאתו אלי", ר"ל לא נחוש עוד לדרוש ולחקור כלל, אבל מיד אני גוזר וחותרך את הדין שלא ימות בנך, ולזה כל אחד ואחד שהיה עד עתה מדבר אליך לקחת הנקמה ולהמית את בנך החי, ציווה איתה איש אחד שיביאהו לפני ואני אדבר אליו באופן שלא יגע בך עוד. [א] ואמנם מה שאמרה היא עוד "זיכור... אדוני המלך את ה'", הוא כמשיבה על מה שאמר המלך שהמדבר אליה תביאהו לפניו, ואמרה שיזכור את ה'. והזיכרון הזה היה בענין בני אדם הראשון כשהרג קין את הבל, שהאל יתברך לא הרג קין בהיותו הורג, להיותם אחים, וכדי שלא ירבה במחלת אביהם הזקן, וכאשר קין חשש שימיתוהו הבעלי חיים ואמר "והיה כל מוצאי יהרגני" (בראשית ד, ג), הנה לא אמר יתברך המדבר אליך והבאתו אלי, כאשר אמר דוד, אבל אמר הכתוב "וישם ה' אות לקין לבלתי הכות אותו כל מוצאו" (שם יד), ומזה הולידה¹⁷ האשה, שיעשה דוד כן - שישם אות שלא יכהו אדם ולא תצטרך להביא לפניו המדבר. וכאשר הבין דוד בנועם מאמריה, עשה כדבריה ואמר: "חי ה' אם יפול משערת בנך ארצה".

The Lady Reprimands the King (14:13-17)

What is the deal with blood and the ground?

43. Metzudas David 14:14

כי מות נמות. חזרה להביא טענות לטובת אבשלום, ואמרה; הלא כולנו מות נמות, ואם כן ההומת קודם זמנו, אין לו תרעומות רב כל כך, אחרי שסופו למות, ואם כן אין להמית הרוצח בעבור זה, הואיל ולא חייבה התורה, כי בלא התראה נהיתה: וכמים וגו'. רוצה לומר: ועוד, בשלמא הגוזל ממון חבירו, אז כשישיב הגזילה באה היא ליד בעליו, אבל השופך דם אדם, מה שעשה עשוי, ולא תוחזר אליו הנפש עם שפיכת דם הרוצח, וישאר אם כן מת כשהיה, והרי הוא כמים הנגרים ארצה, שאי אפשר לאספם להחזירם למקומם, כי נבלעו בעפר הארץ:

44. Ralbag, ad loc.

כי מות נמות. כלנו כמו המים הנגרים ארצה שלא יתקבצו לעמוד מההגרה כן בני האדם דורכים אל המות:

ולא ישא אלהים נפש. להצילה מהמות ר"ל שלא יכובד בזה הענין שום אדם ולא ישא פני נפש בזה כי סוף כל אדם למות, והנה חשב הש"י מחשבות להמית בני

האדם במינים שונים ובסבות שונות בדרך שלא יהיה נדח אחד מן האנשים שידמה בנפשו לברוח מהמות וכאילו אמרה זה להעיד כי אולי מאת הש"י היתה הסבה להמית את אמנון כי הוא חושב מחשבות לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו:

Why should he keep to his word?

45. Malbim 14:16

ותאמר שפחתך מזה ערבותי לבי לאמר לך יהיה דבר אדוני המלך למנוחה, מזה ינוח המלך ובנו הנדח מעצבו ומרגזו, כי כמלאך אלהים כן אדוני המלך לשמוע הטוב והרע רצה לומר אחר שהחלטת משפט זה בדבר שאין אתה נוגע בו, הנה המשפט אמת משני צדדים, א. מדרך שאתה כמלאך אלהים מכיון אל מרכז האמת ולא תטעה מצד שכלך הזך ואהבת האמת וידיעתך הברורה בין טוב ורע, ב. מצד העזר האלהי, שה' אלהיך עמך להחליט משפט צודק, ואם כן המשפט הזה נחרץ וקיים, ויפול גם על ענין אבשלום:

David Understands (14:18-20)

Why is this David's first response?

David has Yoav return Avshalom (14:21-24)
Why did he not see Avshalom any more?

Unit 5.5 - Avshalom's Surge (II Shmuel 14:25-15:12)

Avshalom's Beauty (14:25-27)

Why are we told about Avshalom's beauty now?

46. Chomas Anach 14:25

וכאבשלום לא היה איש יפה וכו'. כלומר הגם דמצד שלמות הגוף לא היה כמותו. עם כל זה דוד המלך לא היה יכול לראותו כי עיקר דוד הע"ה היה להסתכל שלמות הנפש ויש בו עון שהרג אחיו והכתוב מספר שהיה מתגאה בשערו. מפרשים:

47. Radak 14:25

וכאבשלום לא היה איש יפה. סמוך לסיפור המרד שמרד באביו ספר מה גרם לו זה כי היה יפה ובכל ישראל לא היה כמוהו ונתגאה ביופיו ובשערו ותשב כי אין ראוי למלוכה מבני דוד כמוהו ומרד אולי שמע כי בלב המלך להמליך שלמה אחריו ומרד על אביו בחייו וגנב לב ישראל:

48. Bamidbar Rabba 9:24

אבשלום בשערו מרד, שהיה מתגאה בו, שנאמר (שמואל ב יד, כה כו): וְכָאֲבִשְׁלֹום לֹא הָיָה אִישׁ יָפֵה בְּכָל יִשְׂרָאֵל, וּבְגַלְחוֹ אֶת רֹאשׁוֹ וְהָיָה מְקַץ יָמִים לְיָמִים וְגו', לְפִיכָךְ נִתְּלָה בְּשַׁעְרוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל ב יד, כו) (שמואל ב יח, ט): וַיִּחַזַק רֹאשׁוֹ בְּאֵלָה וַיִּתֵּן בֵּין הַשָּׁמַיִם. תְּנִי (גמרא נזיר ד-ב): רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אָמַר אֲבִשְׁלֹום נָזִיר עוֹלָם הָיָה, אֶחָד לְשָׁנָיִם עֶשֶׂר חֹדֶשׁ הָיָה מְגַלַּח, שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל ב טו, ז ח): וַיְהִי מְקַץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֹּאמֶר אֲבִשְׁלֹום אֶל הַמֶּלֶךְ אֵלֶיךָ נָא וְאַשְׁלַם אֶת נְדָרִי, כִּי נָדַר עֲבָדְךָ וְגו'.

Avshalom is ignored for Two Years (14:28-30)

Why is Yoav ignoring him? Didn't he want to reconnect the two of them?

49. Malbim 14:29

וישלח זאת שנית ראה ששלח אחר יואב שתי פעמים לשלוח אותו אל המלך, ולא אבה לבא, ובזה הרגיש כי יואב יודע שהוא דבר נמנע שיראה פני המלך ולא יוכל לפעול זאת מגודל שנאתו אותו :

Avshalom forces a meeting with David (14:31-33)

What happened at the meeting? Was there any headway?

50. Malbim 14:33

וישק המלך לאבשלום, גם בזה הראה שלא ימליכוהו, שכבר כתב הראב"ע בפרשת תולדות, שנשיקה עם למ"ד הוא ביד או בכסף ובלי למ"ד הוא בפה, ולא נשק אותו בפה כראוי לבן הבכור המולך תחתיו רק נשק לו בגופו :

Avshalom's Sits at the Gate (15:1-6)

Why the sudden change in Avshalom?

51. Il Shmuel 18:18

וְאַבְשָׁלֹם לָקַח וַיִּצְבֵּלֵהוּ בַחַיּוֹ [בְּחַיֵּי] אֶת־מַצֵּבֶת אֲשֶׁר בְּעֵמְקֵי־הַמְּלָךְ כִּי אָמַר אֲיוֹלֵי בֶן בְּעֵבֹר הַזֶּקֶר שְׁמִי וַיִּקְרָא לַמַּצֵּבֶת עַל־שְׁמוֹ וַיִּקְרָא לָהּ יְד אַבְשָׁלֹם עַד הַיּוֹם הַזֶּה: (ס)

Now Absalom, in his lifetime, had taken the pillar which is in the Valley of the King and set it up for himself; for he said, "I have no son to keep my name alive." He had named the pillar after himself, and it has been called Absalom's Monument to this day.

52. Malbim 14:27

וישב אבשלום בירושלים שנתיים ימים לפני המלך לא ראה, ולא בא המלך לנחמו על מיתת בניו, והנה זה עורר אותו שנית אל המרד שראה שנאת המלך עליו, עד שלא היה מקום שדוד ימליך אותו:

53. Metzudos David 15:1

מאחרי כן. אחר שמחל לו אביו על עונו:

Avshalom Heads to Chevron (15:7-9)

What is this 40 year business?

54. Malbim 15:7

מקץ ארבעים שנה פי' חכמינו זכרונם לברכה מיום ששאלו ישראל להם מלך, ומהרי"א פי' ארבעים שנה של מלכות דוד, ורצה לומר קרוב לסוף ארבעים, כי מקץ יבא על הזמן הקרוב לסוף כמו מקץ ז' שנים תעשה שמטה, והיה זה בשנת ה"ז או ה"ח של דוד, שאז ראה שהמלך זקן וקרוב הדבר שימליך את שלמה בחייו, ולכן הקדים לעשות מעשהו, וכן פי' ר' ישעי' :

Why does he want his father's blessing if he is setting up a rebellion?

55. Rashi 15:11

קרואים והולכים לתמם. מפורש במסכת סוטה ירושלמית (א ח) שבקש מאביו שיכתוב לו, שכל שני בני אדם שיבקש שילכו עמו, ילכו והיה מראה אותו לשנים כאן, ואחר כך לשנים אחרים, וכן הרבה:

The Note for the Rebellion (15:10-12)

Who are these 200 men?

56. Radak 15:2

ובדרש כי אמר לאביו שיכתוב לו בכתב מצותו לשני האנשים שיבחר שילכו עמו והיה מראה הכתב ההוא לשני אנשים ואחר כך לשני אנשים אחרים ולא היו יודעים אלו באלו כן עשה עד שהיו עמו מאתים איש הה"ד קרואים והולכים לתומם קרואים מדוד והולכים לתומם מאבשלום:

Why Achitofel?

57. II Shmuel 11:3

נישלח דוד וינדרש לאשה ויאמר הלוֹא־זֹאת בַּת־שֶׁבַע בַּת־אֱלִיעָזֶר אִשְׁת־אֲוִרָה הַחֲמִי:

and the king sent someone to make inquiries about the woman. He reported, "She is Bathsheba daughter of Eliam [and] wife of Uriah the Hittite."

58. II Shmuel 23:34

אֱלִיפֶלֶט בֶּן־אֲחַסְבַּי בֶּן־הַמַּעַתְתִּי (ס) אֱלִיעָזֶר בֶּן־אֲחִיתֶּפֶל הַגִּלְגָּי: (ס)

Eliphelet son of Ahasbai son of the Maacathite, Eliam son of Ahithophel the Gilonite

UNIT 5.6 – David's Flight

David Finds out and his Decision (15:13-18)

Why does David decide to flee and not engage?

59. Malbim 15:14

שימהרו ללכת שלא יכה אבשלום את העיר והדיח עליהם את הרעה, רצה לומר שאם ישיגם קרוב לירושלים הגם שיוכלו לברוח, יהרוג את אנשי העיר, ויעולל עלילות שאנשי דוד הרגו אותם יען מרדו בו, כי אז לא נודע עדיין מי מאנשי דוד ומי מאנשי אבשלום ולא ידעו מי המחריב את העיר, וגם אם יודע שאנשי אבשלום הרגו בם יאמרו שזה יען היו אנשי דוד הלוחמים אתו קרובים לעיר וחוסים בצל העיר והמבצר, לכן מהרו ללכת:

60. Radak 15:14

קומו ונברחה. כי אם לא נהיה בעיר לא יבא אל העיר ואם יבא אל העיר וימצא אותנו בעיר לא תהיה לנו פליטה ממנו ויכה את העיר זהו שאמר פן ימהר קודם שיעשה דבר אחר ובא אל העיר שיחשוב שימצאני הנה לפיכך נמהר אנחנו לברוח, ובדרש שלא ידון אותנו כעיר הנדחת ועוד אמרו נטל בעל הכוס להדיח את הכוס אינו זז עד שימרקנו כלומר כיון שהתחיל הפורענות לבא ירא אני שלא נכלה ממנו:

Ita Hagiti (15:19-22)

Who is Itai and why is this so important?

61. Talmud Bavli, Kiddushin 76b

והאיכא (שמואל ב טו, יט) אתי הגיתי וכי תימא הכי נמי דיתיב בגת והא אמר רב נחמן אתי הגיתי בא ובטלה

The Gemara further asks: **But isn't there Ittai the Gittite (II Samuel 15:19)? And if you would say that so too his name indicates that he dwelled in Gath** but was born a Jew, **but doesn't Rav Nahman say**, to explain how David could make use of the crown of the idol of Ammon in apparent violation of the prohibition against deriving benefit from idolatry: **Ittai the Gittite came and nullified its** status of an idol. The *halakha* is that only a gentile can nullify an idol, by doing something degrading to it. This indicates that Ittai the Gittite must have been a gentile.

62. Ruth 1:16

וּתְאָמַר רוּת אֶל־תִּפְגְּעֵי־כִי לְעִזְבֹךָ לָשׁוּב מֵאַחֲרַיִךְ כִּי אֶל־אֲשֶׁר תִּלְכִי אֵלָיוּ וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֵלָיוּ עִמָּךְ עַמִּי וְאֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי:

But Ruth replied, “Do not urge me to leave you, to turn back and not follow you. For wherever you go, I will go; wherever you lodge, I will lodge; your people shall be my people, and your God my God.

בְּאֲשֶׁר תִּמְוֹתֵי אֲמוֹת וְשֵׁם אֶקְבֹּר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יִסְיָף לִי הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינָהּ:

Where you die, I will die, and there I will be buried. Thus and more may the LORD do to me if anything but death parts me from you.”

The Crying as David Leaves (15:23-26)

Why is he leaving the Aron?

63. Radak 15:25

והראני אותו ואת נוהו. הבית שהיה שם הארון ופירו' אותו שישביני לאהבתו ויחפוץ בי כי עתה בלקחו עונש עונו היה מרוחק ממנו כאדם שמעלים עיניו משונאו ואינו רואהו וי"ת ויחזיני קדמוהי ואפלח קדמוהי בבית מקדשיה:.

64. Malbim 15:25

ויאמר ואז אמר המלך שישב את הארון אל העיר, בממה נפשך שאם ימצא חן בעיני ה' הלא ישיבהו לירושלים למקום הארון ואם אינו חפץ בו איך יכריח את רצונו להוביל הארון עמו הלא ה' הטוב בעיניו יעשה ומי יעשה נגד רצונו :

David and Tzadok (15:27-31)

Why not taking Tzadok?

65. Malbim 15:27

הרואה אתה, רצה לומר שלא יהיה נראה כאילו היה זה בפקודתי רק כאילו אתה בעצמך ראית ובחרת כך, למען לא תחשד בעיני אבשלום ועל ידי כך תוכלו לרגל מה שנעשה בעיר ולהודיעני, ועל זה אמר ואחימעץ בנך וכו' עד בוא דבר מעמכם וכו'. וחכמינו זכרונם לברכה פי' מ"ש (פסוק כ"ד) ויעל אביתר היינו שעלה ונסתלק מן הכהונה מפני ששאל באורים ותומים ולא עלתה לו, וכפי דרכם נראה, שמ"ש

Chushai Ha'erki (15:32-37)

Who is Chushai and if he is so important, why is he left behind?

66. Talmud Bavli, Sanhedrin 107a

(שמואל ב טו, לב) והנה לקראתו חושי הארכי קרוע כתנתו ואדמה על ראשו אמר לו לדוד יאמרו מלך שכמותך יעבוד ע"ז אמר לו מלך שכמותי יהרגנו בנו מוטב יעבוד ע"ז ואל יתחלל שם שמים בפרהסיא

It is written: **“Behold Hushai the Archite came to meet him with his coat rent and earth upon his head”** (II Samuel 15:32). Hushai said to David: **Shall they say a king like you will engage in idol worship?** David said to him: Is it preferable that they say with regard to a king like me, known to be righteous, that **his son will kill him?** David continued, referring to himself in third person: **It is preferable that he shall engage in idol worship and the name of Heaven shall not be desecrated in public** through the murder of a righteous king in this manner.

67. Abarbanel, II Shmuel 15:33

והנה חושי לא הפציר להלך עמו, כי ראה עצת דוד נכונה, ולזה שב ובא לירושלם בהיות אבשלום נכנס שמה. והנה קרא הכתוב לחושי "רעה דוד", וכן קראו הכתוב⁵⁴ "רעה המלך", ואבשלום גם כן אמר לו "למה לא הלכת את רעך". כתבו המפרשים⁵⁵ שהיה רעה המלך ואוהבו ואיש עצתו ולהיותו תמיד עמו נקרא רעו. ואני אחשוב שהיה זה מעלה ידועה, כמו 'אלוף' בזמננו זה, כי הוא בלשון לע"ז קונדי, ונקרא כן לפי שבלטי"ן^{55א} קומיטי הוא רע. ולפי שהאלופים הם רעי המלך בהנהגה ובכבוד נקראו כן, ואולי מזה הצד נקרא חושי "רעה המלך", שהיא מעלה וכבוד בערך 'אלוף' בזמן הזה. ובמדרש תהלים (מזמור נה) אמרו: לא היה דוד אוהב לאדם יותר מאחיתופל והוא היה יועצו כל העצות, שנאמר "ואחיתופל יועץ למלך" (ד"ה א' כז, לג), ולא היה דוד מתיירא מאדם אלא ממנו, והוא שדוד אומר "האזינה אלהים תפלתי וגו' הקשיבה לי וענני וגו' מקול אויב מפני עקת רשע" וגומר(תהלים נה, ב-ד), הווי "והפרת לי" וגו', אמר לו הקב"ה ואיה גבורתך דוד? השיבו דוד "ארדוף אויבי ואשיגם", תן לי אויבי חרב ולא אויבי עצה ולשון, כיון שראה דוד את חושי הארכי, אמר: יש ארוכה למכתי.

68. Tehillim 3:1-2

מְזֻמָּר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ:

A psalm of David when he fled from his son Absalom.

יְהוָה מִהֲרַבּוּ צָרָי רַבִּים קָמִים עָלַי:

O LORD, my foes are so many! Many are those who attack me;

Unit 5.7: Traitors and Heroes

Tziva's Accusation (16:1-4)

What is Tziva doing?

69. Malbim 16:3

ומפיבושת יושב בירושלם, רצה לומר לא הלך לא להקביל פני אבשלום, ולא לברוח עם דוד, כי חושב שאחר שיהרוג אבשלום את אביו ידינוהו ישראל כבן סורר ומורה, ותשוב המלכות לבית שאול, והנה לא היה לו לדוד לקבל דברי העבד, ונענש תיכף שיצא שמעי לקללו :

Shimi ben Geira's Curse (16:5-8)

What is his accusation of David?

70. Radak 16:7

איש הדמים. ת"י גבר דחייב קטול וי"ל שחשדו בדמי איש בשת ובדמי אבנר וז"ש לו השיב עליך ה' כל דמי בית שאול אשר מלכת תחתיו כלומר הרגת ביתו ומלכת תחתיו וי"ת כל דמי בית שאול כל חובי בית שאול:

71. I Shmuel 10:26-27

כּוּ וְגַם-שָׂאוּל--הִלָּךְ לְבֵיתוֹ, גִּבְעָתָהּ; וַיִּלְכוּ עִמּוֹ--הַחֵיל, אֲשֶׁר-נָגַע אֱלֹהִים בְּלִבָּם. **26** And Saul also went to his house to Gibeah; and there with him the men of valour, whose hearts God had touched.

כז וּבְנֵי בְלִיעֵל אָמְרוּ, מַה-לִּישְׁעֵנוּ זֶה, וַיְבִזְהוּ, וְלֹא-הֵבִיאוּ לוֹ מִנְחָה; וַיְהִי, כַּמְחַרֵּשׁ. {פ}

27 But certain base fellows said: 'How shall this man save us?' And they despised him, and brought him no present. But he was as one that held his peace. {P}

Avishai's Suggestion and David's Response (16:9-13)

Why is David so against their suggestion?

72. Shla Hakodesh, Shaar Ha'osios, Ayin, Anava 21

זזה הענין הוא שאמר דוד המלך ע"ה על שמעי בן גרא (ש"ב טז, י) כי ה' אמר לו קלל, כלומר הש"י שלח אותו אלי מפני חטאי, וזהו ממדת חסדו יתברך שיסורין אלו שאינם חסרון בחיי ינכו וימרקו עונש חטאי, ואיך לא אקבלם באהבה מהש"י, על כן אעפ"י שהיה מלך גדול וקדוש קבל באהבה. וק"ו להדיוט כמוני שיקבל כל עילוב וישמע חרפתו ויודה לה' הגה"ה:

73. I Shmuel 24:13-15

יג כַּאֲשֶׁר יֹאמֵר, מִשַּׁל הַקְּדָמָנִי, מְרִשְׁעִים, יֵצֵא רָשָׁע; וְנָדִי, לֹא תִהְיֶה-בְּךָ.

13 As saith the proverb of the ancients: Out of the wicked cometh forth wickedness; but my hand shall not be upon thee.

יד אַחֲרֵי מִי יֵצֵא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, אַחֲרֵי מִי אַתָּה רֹדֵף: אַחֲרֵי כָּלֵב מֵת, אַחֲרֵי פֶרַעֵשׁ אֶחָד.

14 After whom is the king of Israel come out? after whom dost thou pursue? after a dead dog, after a flea.

טו וְהָיָה יְהוָה לְדִין, וְשִׁפְט בֵּינִי וּבֵינְךָ; וַיֵּרָא וַיִּרְבֵּ אֶת-רִיבִי, וַיִּשְׁפָּטֵנִי מִיָּדְךָ. {פ}

15 The LORD therefore be judge, and give sentence between me and thee, and see, and plead my cause, and deliver me out of thy hand.' {P}

Chushai's Pretence (16:14-19)

Why did Avshalom believe him?

Achitofel's Advice (16:20-23)

What is Achitofel suggesting?

74. Rashi 16:21

וחזקו ידי כל אשר אתך. כי עתה ידם רפה לעזור לך, שאומרים בלבם הבן יתחרט אצל אביו, ואנו נהיה שנואים למלך:

75. Malbim 16:21

ויאמר אחיתופל, ואז התיירא אחיתופל מלהגיד עצתו שהיה תכליתה להרוג את דוד, כי ירא פן ישלים את אביו, ואז יתנקם דוד ממנו על עצתו הרעה, כי היה רחוק בעיניו שיאבה אבשלום בעצה זו להרוג את אביו, ולכן הקדים שטרם יגיד את עצתו, מוכרח שיבא אבשלום אל פלגשי אביו, שבזה יבטח לבו ולב ישראל שלא יתרצה דוד אליו, כי הוא מעוות לא יוכל לתקן ויטרוף לעד אפו על שחלל יצועי אביו, ואמר הטעם לדבריו, אשר הניח

